

METODOLOŠKO POJASNILO

INDEKS STROŠKOV DELA

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Indeks stroškov dela, Slovenija, četrtno (Prva objava)

Vsebina:

1. NAMEN
2. PRAVNA PODLAGA
3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI
4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA
5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
6. DEFINICIJE
7. POJASNILA
8. OBJAVLJANJE PODATKOV
9. REVIDIRANJE PODATKOV
10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Pripravil: Miran Žavbi

Zadnjič osveženo: 9. 6. 2019

1. NAMEN

Namen objave podatkov o indeksih stroškov dela je prikazati kratkoročno gibanje stroškov dela. Med glavne statistike sodijo:

- indeks celotnih stroškov dela za dejansko opravljeno delovno uro,
- indeks plač za dejansko opravljeno delovno uro,
- indeks drugih stroškov dela za dejansko opravljeno delovno uro,
- indeks stroškov dela brez bonusov za dejansko opravljeno delovno uro.

2. PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Uredba (ES) št. 450/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27 februarja 2003 o indeksu stroškov dela (CELEX: [32003R0450](#))
- Uredba Komisije (ES) št. 1216/2003 z dne 7. julija 2003 o izvajanju Uredbe (ES) št. 450/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o indeksu stroškov dela (Ce: [32003R1216](#))
- Corrigendum to Commission Regulation (EC) No 1216/2003 of 7 July 2003 implementing Regulation (EC) No 450/2003 of the European Parliament and of the Council concerning the labour cost index (CELEX: [32003R1216R\(01\)](#))
- Uredba Komisije (ES) št. 224/2007 z dne 1. marca 2007 o spremembi Uredbe (ES) št. 1216/2003 glede gospodarskih dejavnosti, ki so zajete v indeksu stroškov dela (CELEX: [32007R0224](#))

Podatki so mednarodno primerljivi in soustvarjajo evropsko statistiko.

3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je strošek dela za dejansko opravljeno delovno uro zaposlenih oseb s pogodbami o zaposlitvi (tistih, ki delajo po pogodbah o delu ali avtorskih pogodbah, ne upoštevamo), pri čemer so upoštevane vse zaposlene osebe, ne glede na to, ali delajo za nedoločen ali določen čas, s polnim delovnim časom ali z delovnim časom, ki je krajši od polnega. Strošek dela registriranih fizičnih oseb in pri njih zaposlenih oseb, oseb, ki opravljajo javna dela, napoteni zaposlenih oseb (detaširani delavci) in kmetov ni zajet v to raziskovanje.

Enoto, ki jo opisujejo podatki, opisujemo po področjih dejavnosti.

4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Zajem enot je popoln (popis): v raziskovanje je vključena celotna ciljna populacija. V raziskovanje so vključene vse pravne osebe javnega in zasebnega sektorja oziroma njihove enote v sestavi, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije.

5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se pridobivajo na podlagi podatkov iz statističnih raziskovanj Plače zaposlenih pri pravnih osebah (ZAP/M), Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP) in Stroški dela (ZAP-RSD) – vir Statistični urad RS, ter iz podatkov o vplačilih javnofinančnih prihodkov na določene račune (davek na izplačane plače (ukinjen s 1. 1. 2009), iz podatkov o delodajalčevih prispevkih za zaposlovanje, za porodniško varstvo, za zdravstveno zavarovanje, za poškodbe pri delu in poklicne bolezni in za pokojninsko in invalidsko zavarovanje) – vir teh podatkov je Uprava za javna plačila.

6. DEFINICIJE

Pri izračunavanju indeksa stroškov dela se od komponent stroškov dela upoštevajo prejemki zaposlenih oseb, delodajalčevi prispevki za socialno varnost, davek na izplačano plačo (ukinjen s 1. 1. 2009) in subvencije, ne upoštevajo pa se stroški izobraževanja in drugi stroški dela (stroški kadrovanja in stroški za obleke).

PREJEMKI ZAPOSLENIH OSEB vsebujejo plačo in nadomestila plače (osnovna bruto plača z dodatki, izplačila na podlagi osebne delovne uspešnosti in dodatna denarna izplačila iz naslova uspešnosti poslovanja, nadomestila plač za čas letnega dopusta, za čas bolezni in druga nadomestila plač).

DELODAJALČEVA PLAČILA ZA SOCIALNO VARNOST vsebujejo zakonsko določeni delodajalčevi prispevki za socialno varnost (delodajalčeve prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo, zaposlovanje, poškodbe pri delu in porodniško varstvo).

7. POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Za prikazovanje podatkov po dejavnosti se od leta 2008 uporablja Standardna klasifikacija dejavnosti 2008 (SKD 2008); podatki se objavljajo na ravni področja dejavnosti.

Klasifikacija je dostopna na spletni strani: [Ekonomске klasifikacije](#).

7.2 OBDELAVA PODATKOV

Rezultati se izračunavajo na podlagi verižnega Laspeyresovega indeksa, in sicer na bazno leto 2016. Število dejansko opravljenih delovnih ur se oceni na podlagi obstoječih statističnih raziskovanj ter praznikov in dela prostih dni iz koledarja.

STATISTIČNO UREJANJE PODATKOV

Podatke statistično uredimo s postopki vstavljanja podatkov. Pri vstavljanju podatkov uporabimo metodo notranjega darovalca.

Več o statističnem urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

DESEZONIRANJE

Časovne vrste desezoniramo z metodo TRAMO/SEATS. Časovni vrsti postavimo model, ki ga približno enkrat letno podrobno pregledamo in popravimo. Z modelom časovno vrsto razčlenimo na

- komponento trend-cikel (sestavljajo jo trend in ciklična nihanja s periodo, daljšo od enega leta),
- sezonsko komponento (sestavljajo jo vplivi sezone in vplivi koledarja; vplive koledarja sestavljajo vpliv števila delovnih dni, vpliv prestopnega leta, vpliv praznikov in vpliv velike noči),
- iregularno komponento (sestavljajo jo slučajna nihanja in nekateri osamelci).

Desezonirani podatki so originalni podatki, iz katerih so izločeni vplivi sezone in koledarja. Več o desezoniranju lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Desezoniranje časovnih vrst](#).

8. OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatke objavljamo:

Četrletno:

- Podatkovna baza SiStat: Demografsko in socialno področje – Trg dela – Plače in stroški dela – [Indeks stroškov dela](#). Podatki se objavljajo v obliki nominalnih indeksov, desezoniranih indeksov in indeksov z izločenimi vplivi koledarja, vsi na ravni področja dejavnosti.
- Prva objava (Plače in stroški dela, Stroški dela): »Indeks stroškov dela«.
- Eurostat – [Labour costs](#)

9. REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Končni podatki bodo objavljeni po končani načrtovani reviziji raziskovanja, predvidoma do konca leta 2020.

9.2 PRELOMI V ČASOVNI VRSTI

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <http://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

- Metodološko pojasnilo
 - Raziskovanje o stroških dela, področje: Plače in stroški dela, podpodročje: Stroški dela

[http://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQuality
Reports](http://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports)